

Odbudowa zasypanego odcinka Kanału Bydgoskiego – mrzonka czy realna alternatywa?

Karol Mieczkin

IX Kongres Ruchów Miejskich, Bydgoszcz 7 czerwca 2025

Źródło: Muzeum Kanału Bydgoskiego

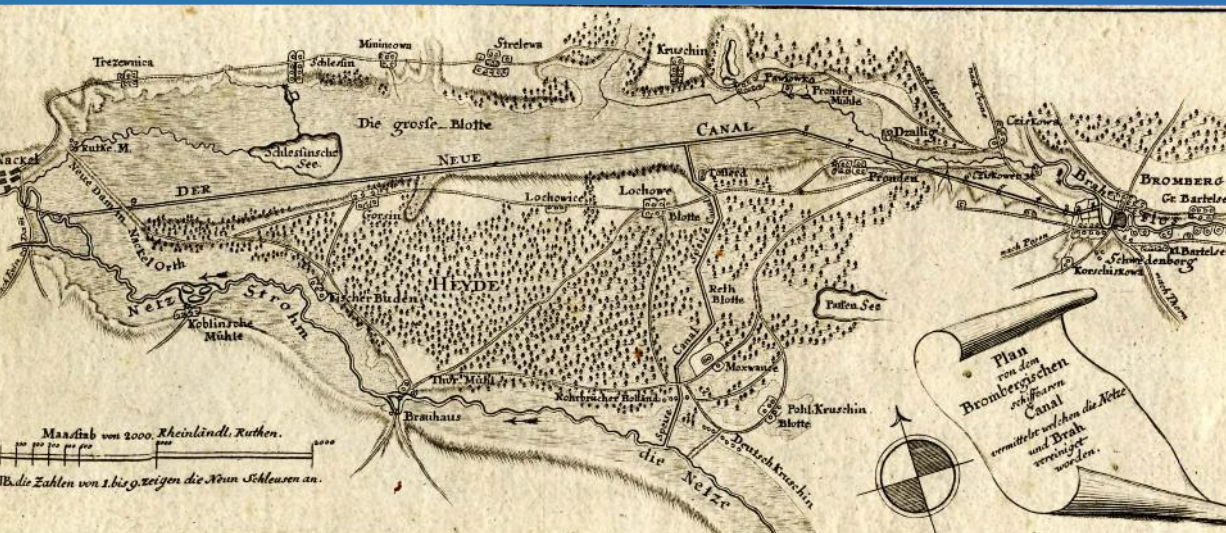
Plan prezentacji

- Tło historyczne
- Badania społeczne
- Analizy przestrzenne
- Koncepcja odbudowy
- Przykłady zagraniczne
- Plan działania

Źródło: Archiwum własne

Tło historyczne

Źródło: Muzeum Kanału Bydgoskiego

Przewłoka Brda-Noteć

1773-1774
Budowa Kanału
Bydgoskiego

1910-1915
Budowa Nowego
Kanału Bydgoskiego

Modernizacja drogi
wodnej

1998-
Rewitalizacja Bydgoskiego
Węzła Wodnego

XV

XVI

XVII

XVIII

XIX

XX

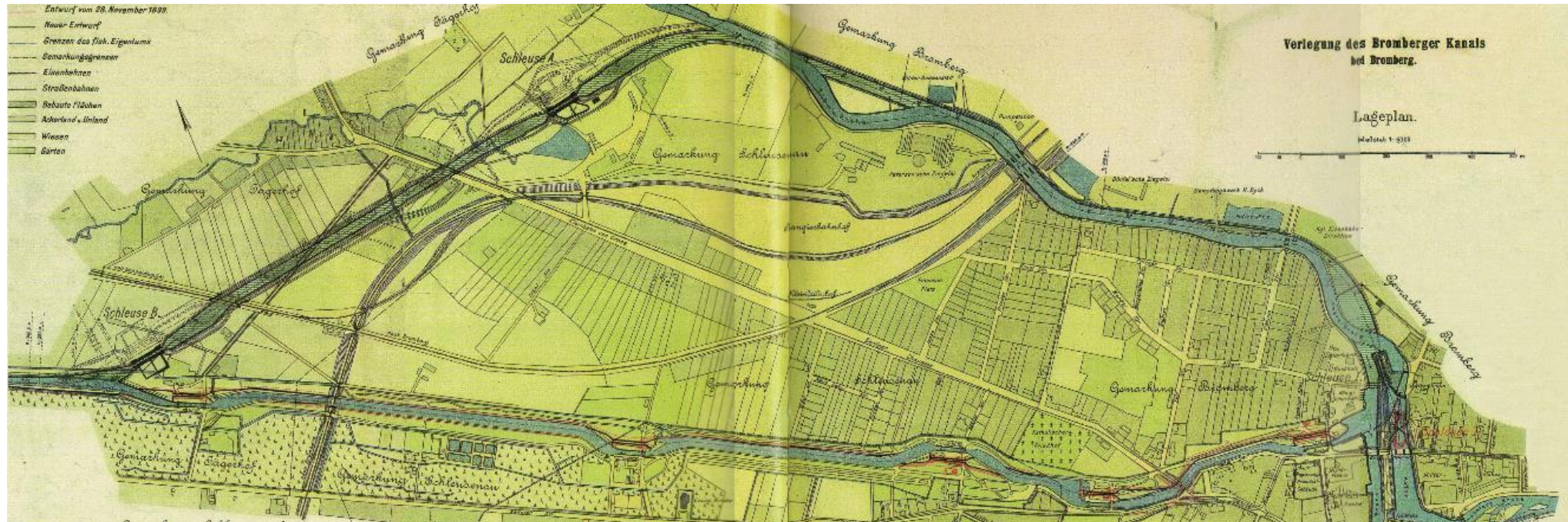
XXI

Pierwsze plany drogi
wodnej Wisła-Odra

1971
Zasypanie odcinka
Starego Kanału
Bydgoskiego

Potrzeba modernizacji

- Rosnące potrzeby transportowe
- Zwiększenie rozmiarów i tonażu jednostek
- Bliskość śluz zwiększająca czas transportu i zużycie wody

Źródło:
Muzeum
Kanału
Bydgoskiego

Dziedzictwo na drodze „postępu”

Źródło: Muzeum Kanału Bydgoskiego

Źródło: Archiwum własne

Źródło: Muzeum Kanału Bydgoskiego

Źródło: Archiwum własne

- Spadek znaczenia transportu wodnego
- Pogorszenie warunków sanitarnych
- Planowany znaczny wzrost natężenia ruchu
- Preferencje dla rozwiązań prostych i szybkich

Rewitalizacja Bydgoskiego Węzła Wodnego

- Pierwsza dokumentacja w 1998
- Modernizacja nabrzeży i infrastruktury na Brdzie i Wiśle
- Rewitalizacja Wyspy Młyńskiej
- Tworzenie i zagospodarowywanie przestrzeni publicznych

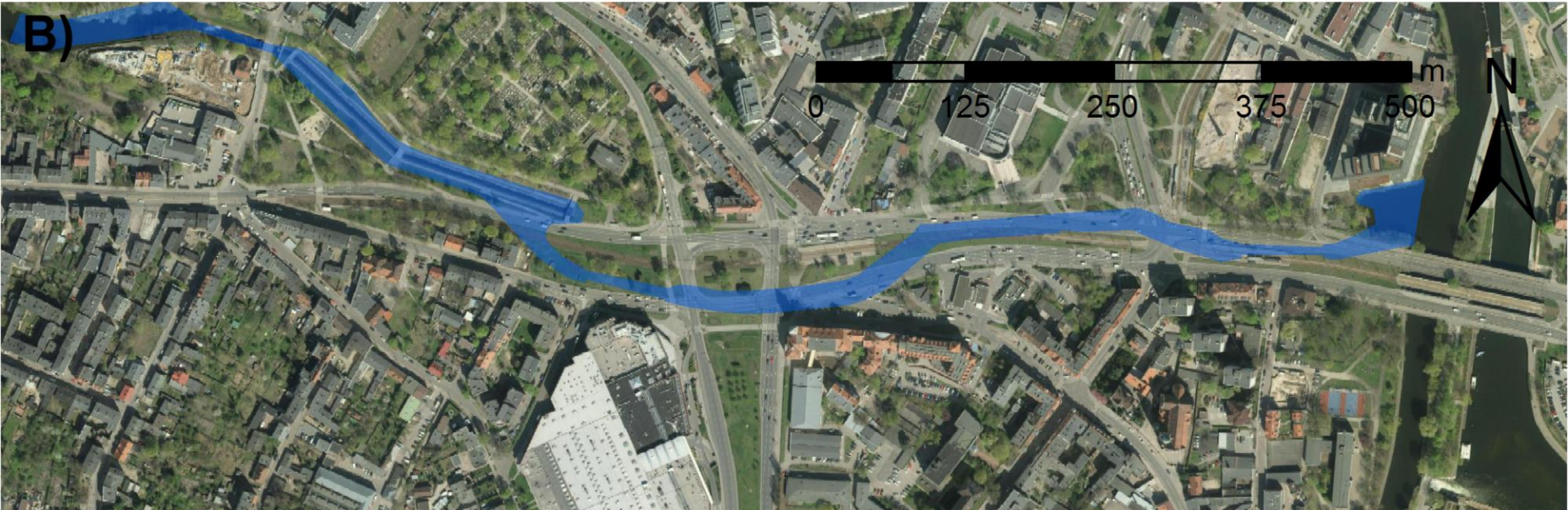
Źródło: Archiwum własne

Źródło: Archiwum własne

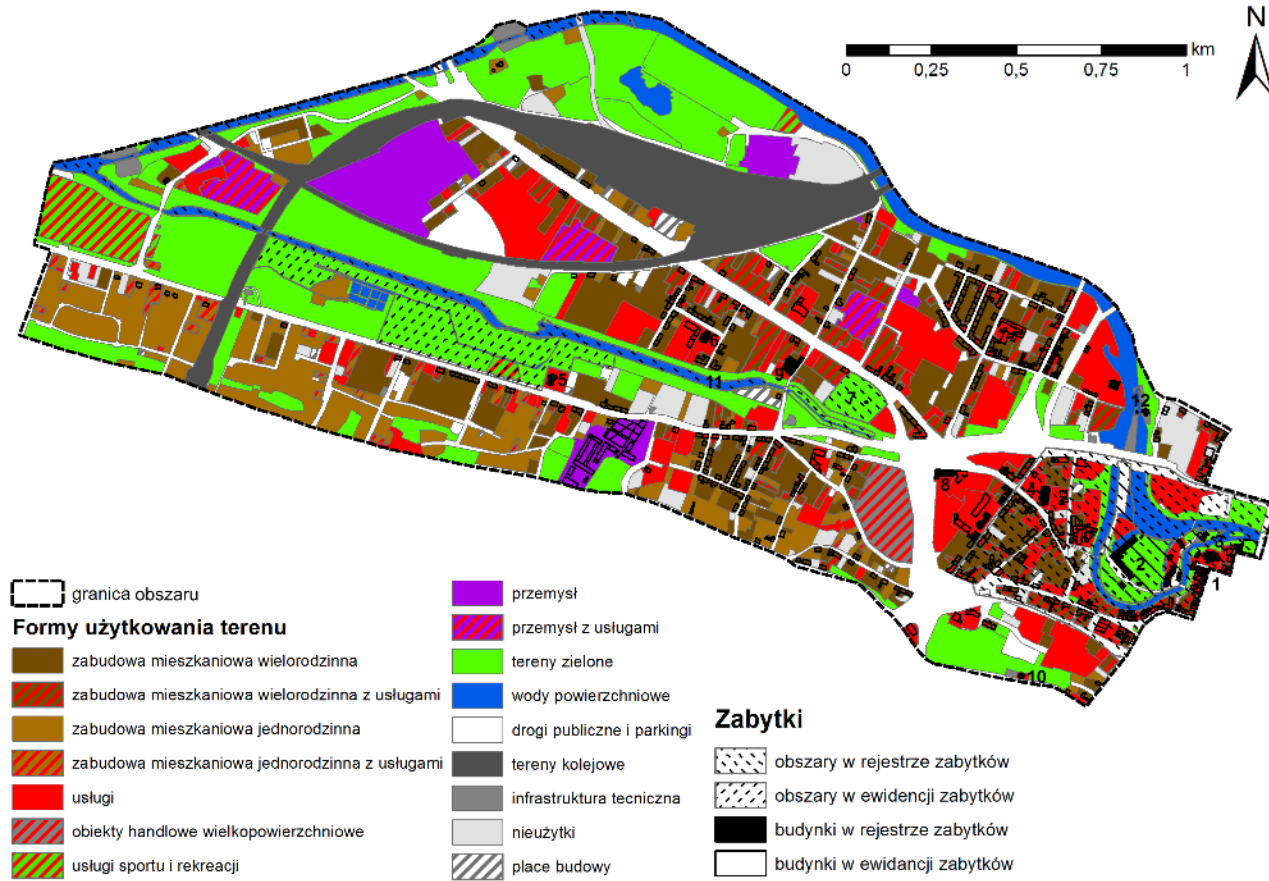
Główne przeszkody odbudowy

Publiczne i prywatne dyskusje wskazywały istniejący układ drogowy jako główną przeszkodę odbudowy.

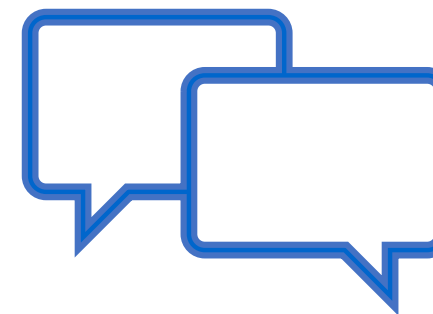
Badania

- Analiza materiałów archiwalnych
- Analiza warunków bieżących: środowiskowych, infrastrukturalnych, przestrzennych, planistycznych
- Badania społeczne – wywiady eksperckie (5 wywiadów)
- Badania społeczne – ankieta (173 odpowiedzi)

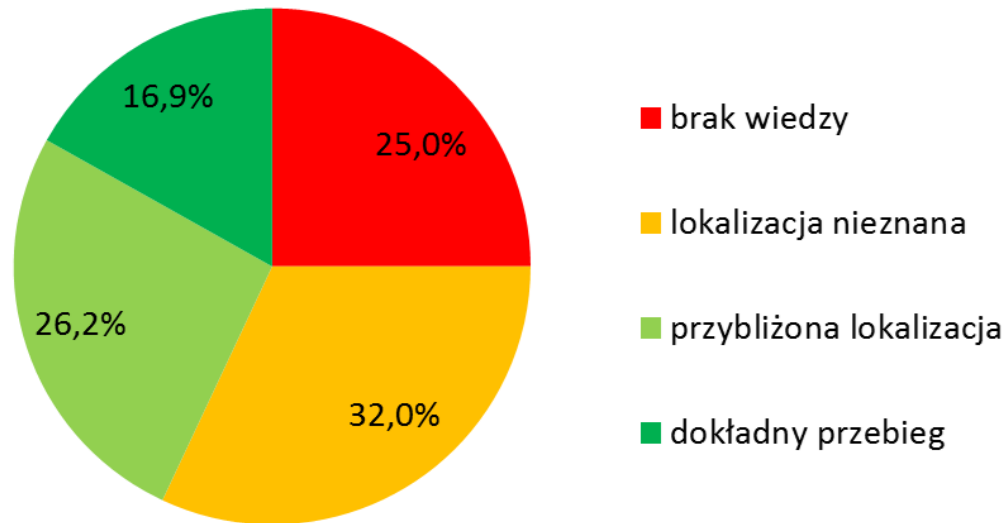
Wywiady eksperckie

- Stary Kanał Bydgoski kluczowym zasobem miasta
- Zasypanie fragmentu Kanału Bydgoskiego „kulturowym barbarzyństwem”
- Brak ciągłości utrudnia wpisanie Kanału na listę UNESCO
- Obecnie brak miejsca na rozwój zielonej infrastruktury i odbudowę Kanału
- Niemożliwość wskazania zrealizowanych projektów odbudowy cieków w innych miastach

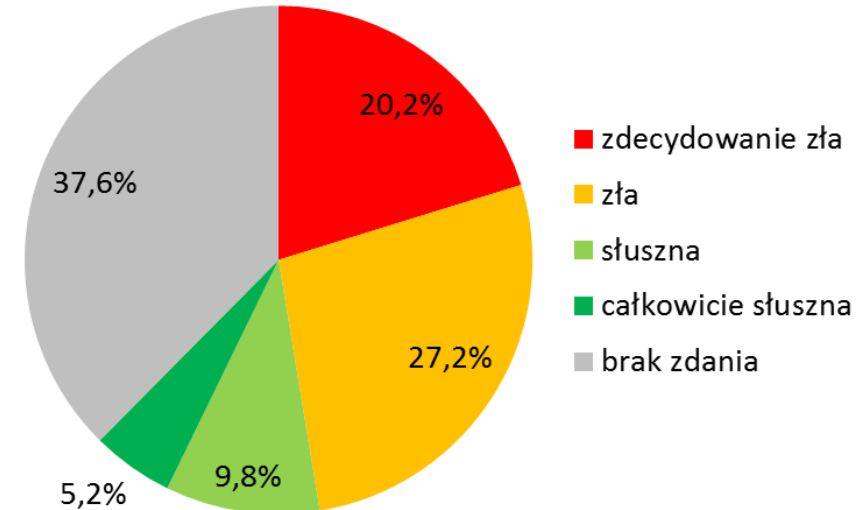

Świadomość historyczna mieszkańców

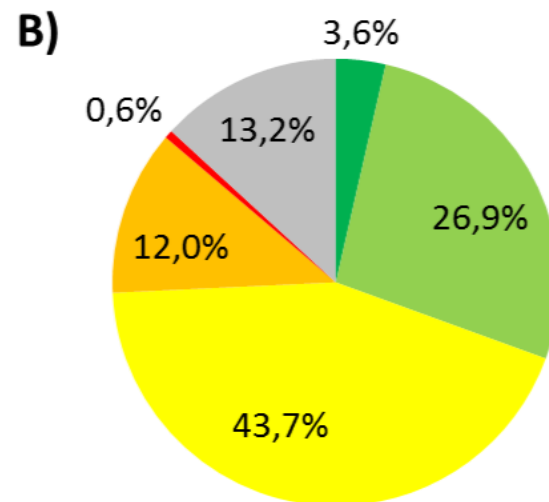
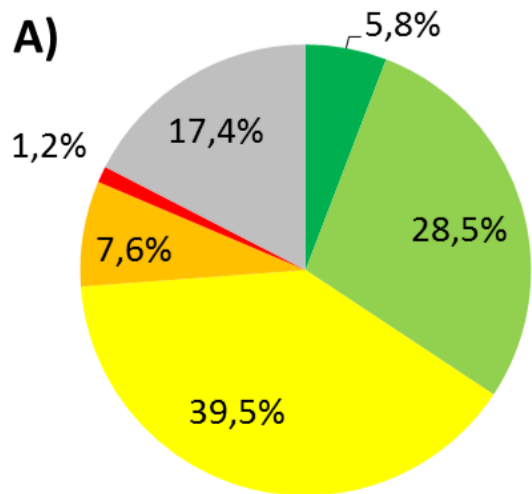
Wiedza o zasypnym odcinku Kanafu

Ocena decyzji o zasypaniu

Ocena obecnego zagospodarowania

■ bardzo dobrze ■ dobrze ■ średnio ■ źle ■ bardzo źle ■ nie mam zdania

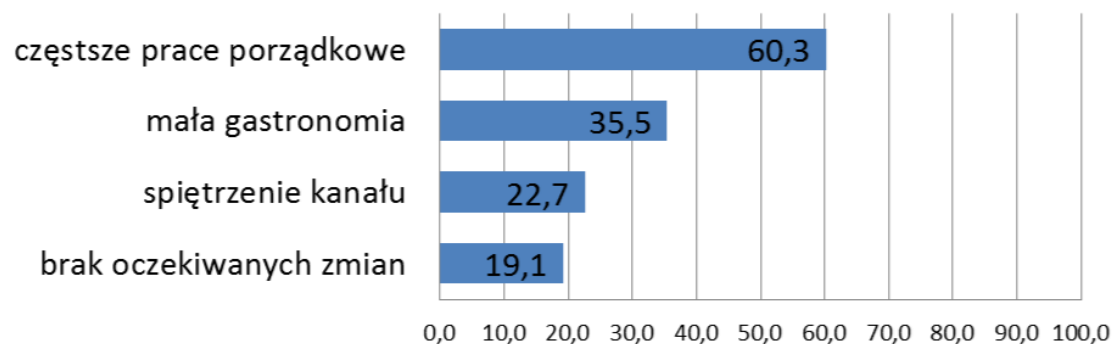

Oczekiwania społeczne

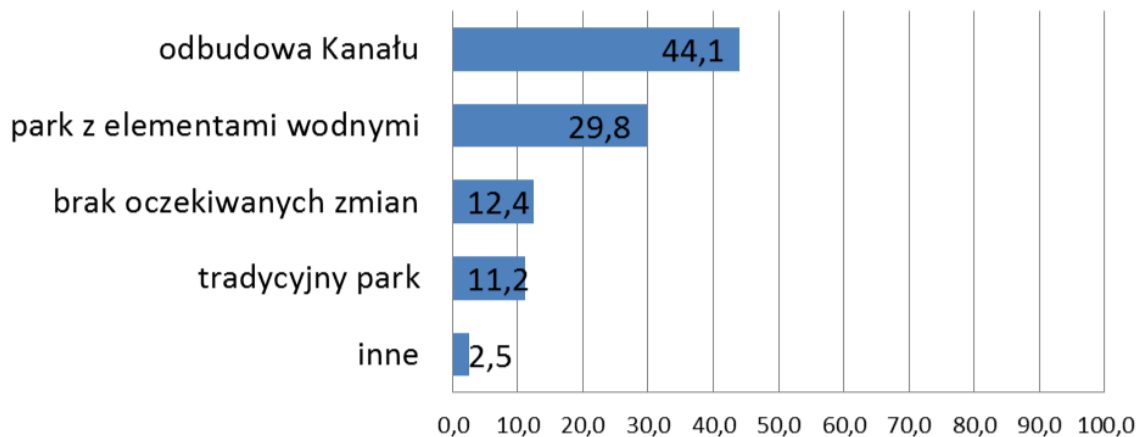
Oczekiwane społecznie zmiany w strefie zasypanego odcinka Kanału Bydgoskiego

A) Odcinek IV śluza – Rondo Grunwaldzkie, B) Odcinek Rondo Grunwaldzkie – Brda

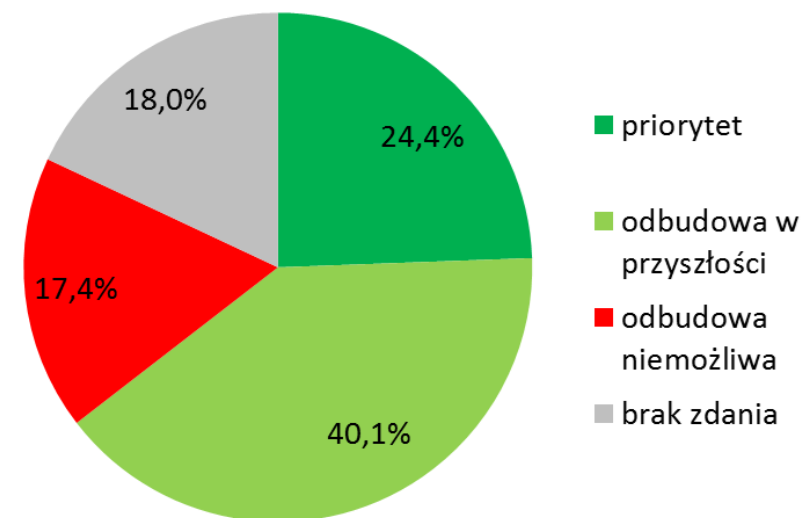
A)

B)

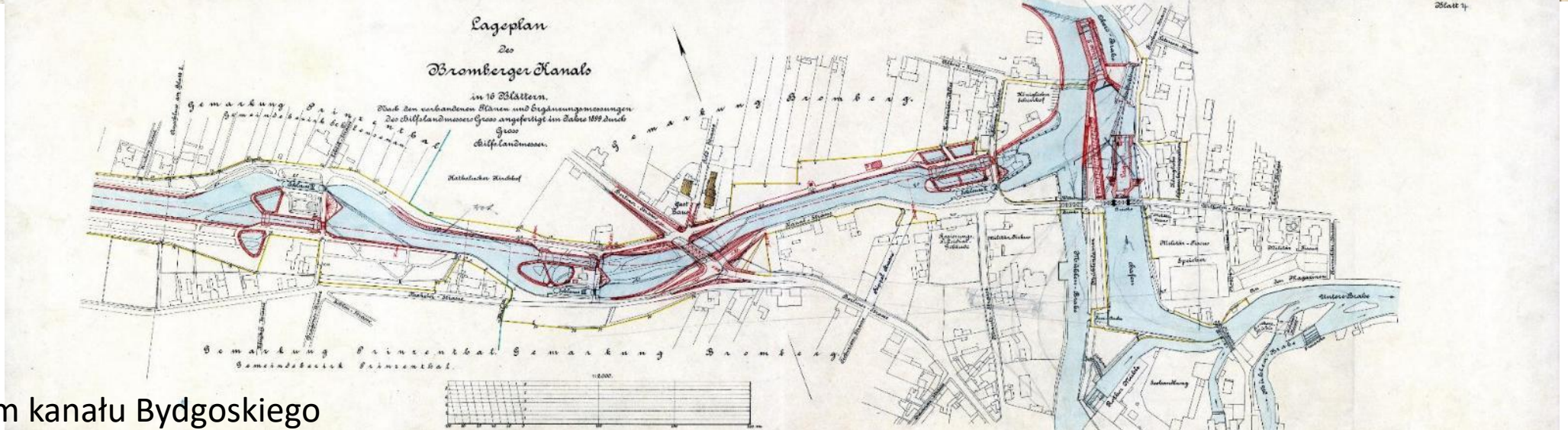
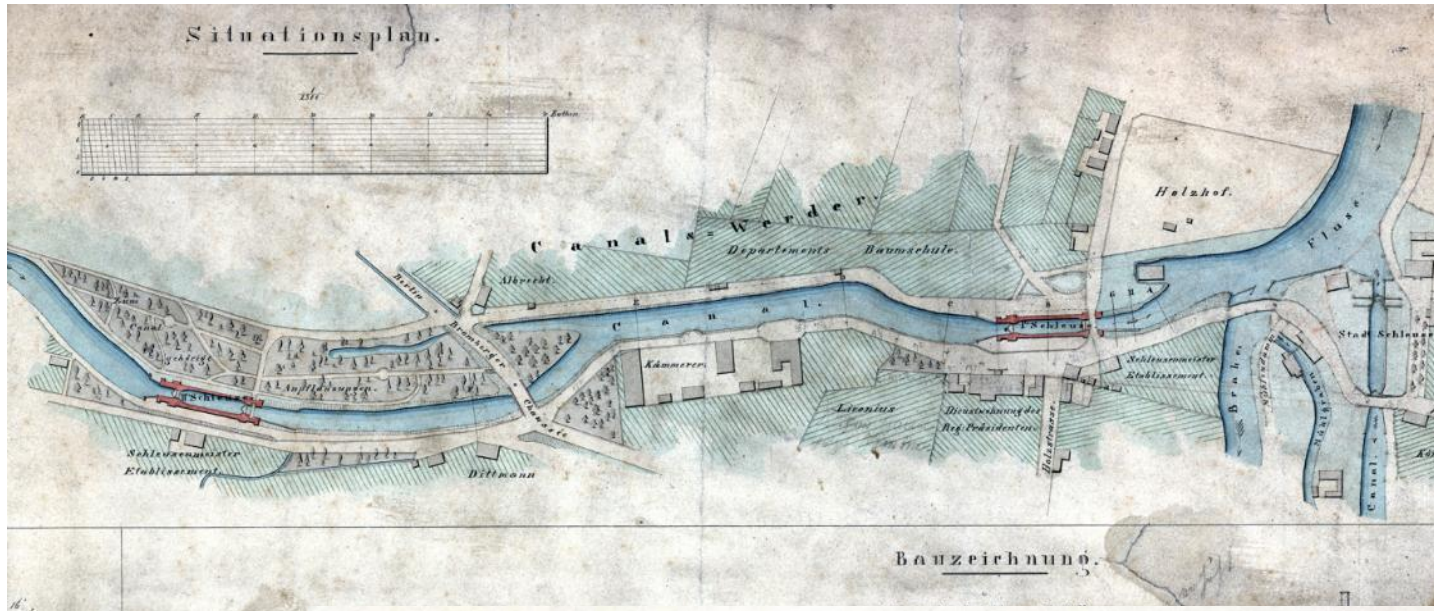

Oczekiwania względem odbudowy

Źródło: Opracowanie własne, 2019

Analiza przebiegu

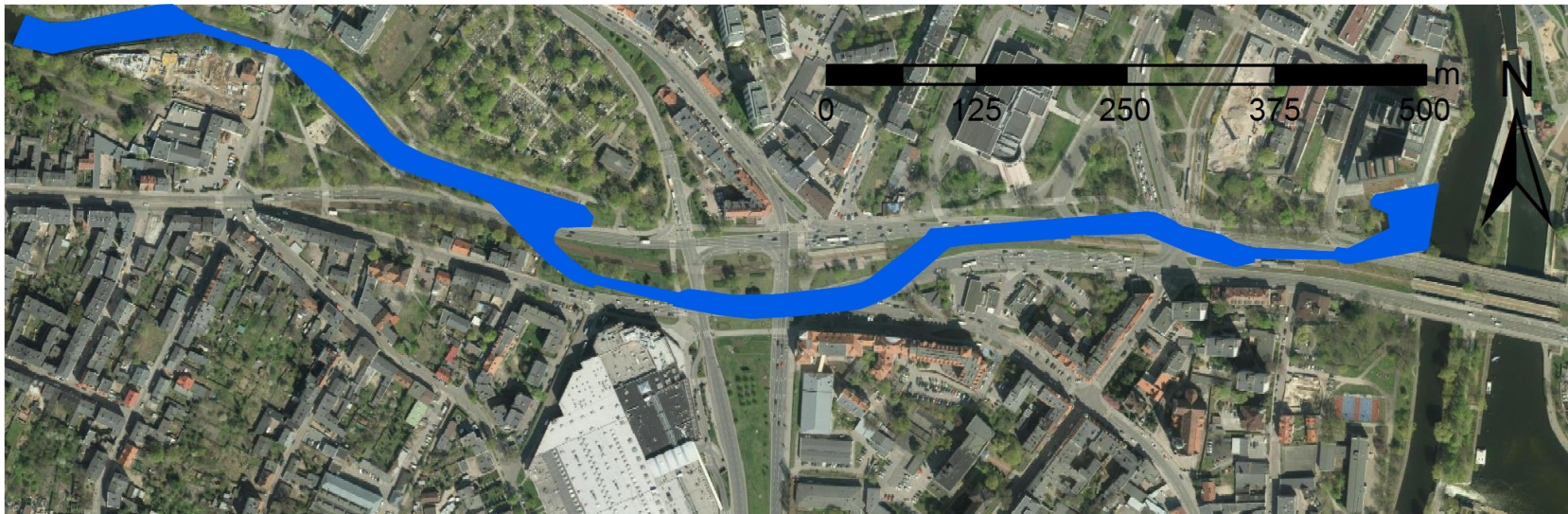
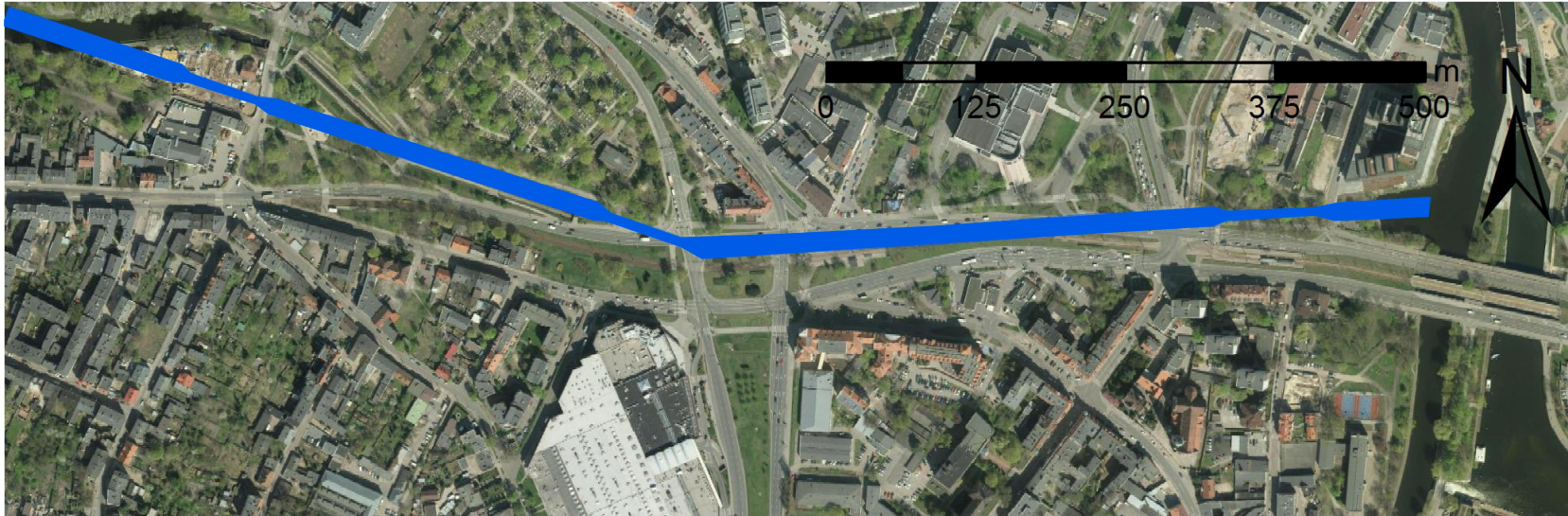
Ciekawostka – Plan modernizacji drogi wodnej Wiśła-Odra z 1981

- Prostowanie Brdy
- Wyburzenia historycznej tkanki miasta
- Zniszczenie zabytkowych obiektów Starego kanału Bydgoskiego

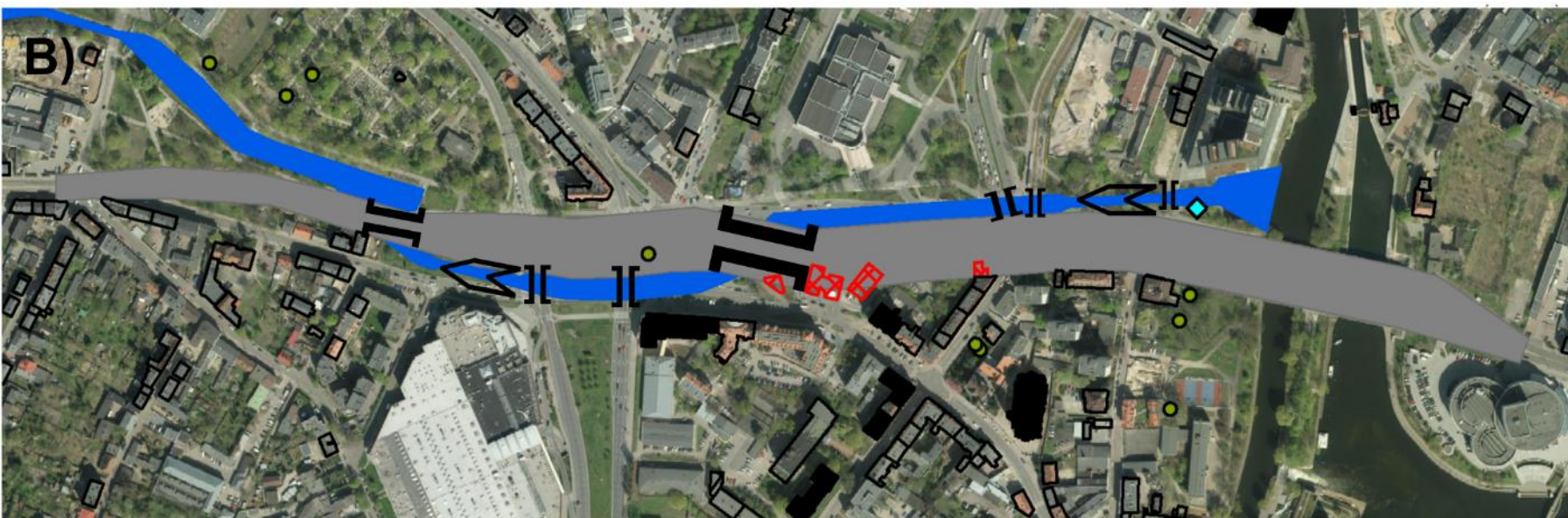
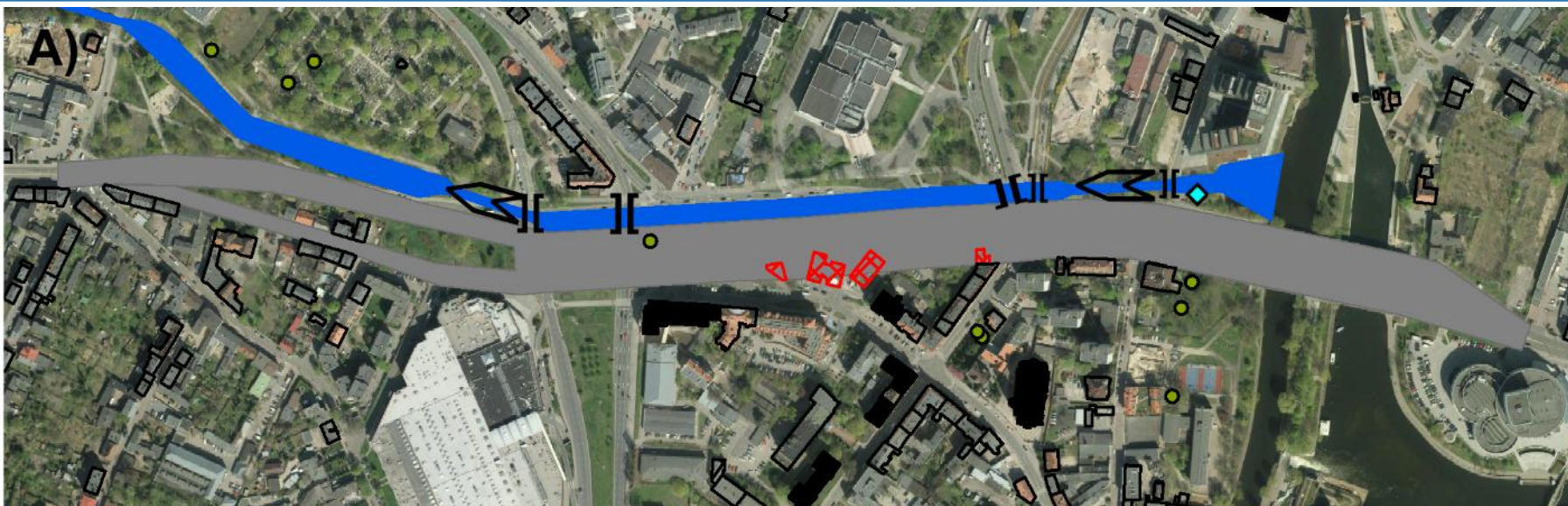
Źródło: Biuro Planowania Regionalnego

Porównanie przebiegów historycznych

Źródło: Opracowanie własne, 2019

Warianty odbudowy – projekt koncepcyjny

Założenia:

- Zachowanie przekroju funkcjonalnego ul. Focha
- Konieczność likwidacji jedynie pawilonów handlowych
- Dodatkowe zwężenie ul. Focha zwiększy możliwości dostosowania układu

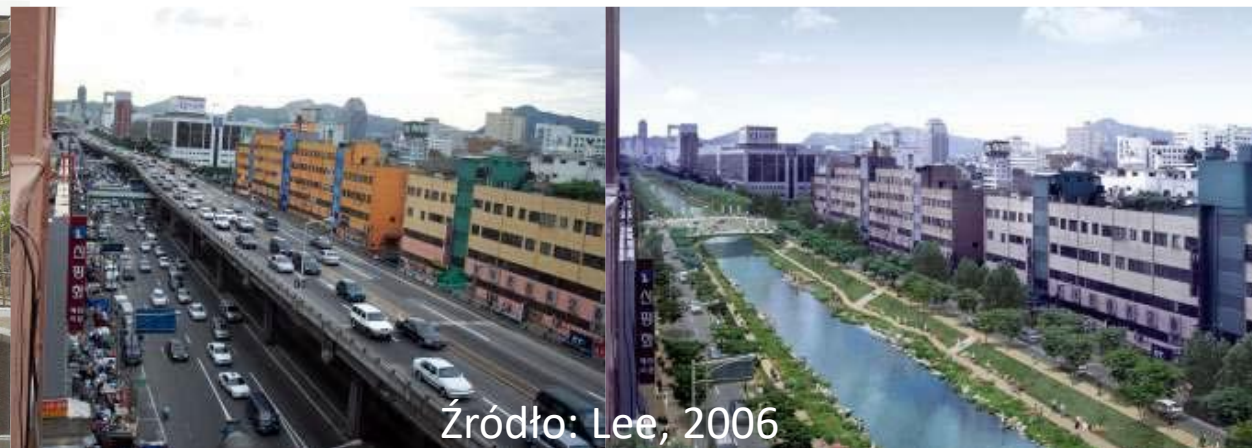
Źródło: Opracowanie własne, 2019

Przykłady odtwarzania miejskich cieków

Nieuwe Mark, Breda (180 tys. miesz.)

Cheong Gye Cheon, Seul (9,4 mln miesz.)

Catharijnesingel, Utrecht (375 tys. miesz.)

Inne przykłady:

- Melaan, Mechelen (90 tys. miesz.)
- Nedershelde, Gent (270 tys. miesz.)
- Kleiner Kiel-Kanal, Kilonia (246 tys. miesz.)
- Stadtkanal, Poczdam (182 tys. miesz.)

Osiągane rezultaty

- Przywrócenie historycznej tożsamości miasta
- Stworzenie przestrzeni publicznych wysokiej jakości
- Poprawa gospodarowania zasobami wodnymi
- Wzrost bioróżnorodności
- Poprawa stanu środowiska, zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła
- Impuls do rozwoju gospodarczego w zakresie usług i turystyki

Planowane działania

- Konferencja poświęcona możliwości odbudowy Kanału (planowany termin październik 2025)
- Działania na rzecz uwzględnienia możliwości odbudowy w Planie Ogólnym miasta
- Składanie wniosków i uwag do projektów dokumentów strategicznych i planistycznych
- Promocja projektu wśród mieszkańców i władz miasta

Dziękuję za uwagę!

Kontakt:

LinkedIn: [@karl-mechkin](#)

ResearchGate: [@Karl-Mechkin](#)

E-mail: karl.mechkin@gmail.com